تازه‌های اقتصاد

شنبه ۲۱ شهریور ۱۴۰۵
۳۰ ربیع الاول ۱۴۴۸
۱۲ سپتامبر ۲۰۲۶
۴ صفحه
شماره ۱۱۸

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی:

تامین ارز دارو ۳۴ درصد رشد کرد

صفحه ۳

رئیس‌کل بانک مرکزی: تراکنش‌های مشکوک بلافاصله به مراجع قضایی معرفی می‌شوند

سد آهنین در برابر پول‌های کثیف

بانک مرکزی در تازه‌ترین موضع‌گیری خود، مبارزه با پولشویی و تراکنش‌های مشکوک را وارد مرحله‌ای جدی‌تر کرده است؛ مرحله‌ای که دیگر صرفاً به رصد حساب‌ها و شناسایی تراکنش‌های غیرعادی محدود نمی‌شود و بانک‌ها، شعب و حتی مسئولان واحدهای بانکی نیز در برابر تخلفات احتمالی مسئول خواهند بود. شناسایی ۳۰۰ همت تراکنش مشکوک مربوط به ۲۷۱ نفر و ارسال پرونده آنها به مراجع قضایی، همزمان با هشدار درباره اجاره کارت‌ها، حساب‌ها، درگاه‌های پرداخت و سایر ابزارهای مالی، نشان می‌دهد سیاستگذار پولی قصد دارد مسیر حرکت پول‌های مشکوک در شبکه بانکی را بیش از گذشته مسدود کند.

عبدالناصر همتی، رئیس‌کل بانک مرکزی در جلسه با مدیران عامل و اعضای هیات‌مدیره بانک‌ها، تذکری صریح درباره رعایت ضوابط مبارزه با پولشویی داد و اعلام کرد که تخلفات در حوزه مبارزه با پولشویی به صورت جدی از سوی بانک مرکزی در حال پیگیری است و با متخلفان در سطح بانک‌ها، شعب و افراد، برخورد قاطع می‌شود. او با بیان اینکه بانک مرکزی به‌صورت مستمر تراکنش‌های بانکی را رصد می‌کند، هشدار داد: بانک مرکزی به طور مداوم در حال رصد تراکنش‌های بانکی است و تراکنش‌های مشکوک که منجر به اخلال در نظام پولی و بانکی کشور خصوصا در بازار ارز و طلا می‌شود بلافاصله به مراجع قضایی معرفی می‌شوند.

به گفته رئیس‌کل بانک مرکزی، حساب‌های اشخاص مظنون به پولشویی، مسدود و محدودیت‌های بانکی برای این افراد اعمال می‌شود. همچنین بازرسی شعب و واحدهای بانکی به صورت حضوری انجام شده و در صورت تخطی از ضوابط، بلافاصله به هیات انتظامی بانک‌ها، معرفی و برخوردهای لازم صورت می‌گیرد. وی تصریح کرد: بانک مرکزی طی تعامل با دستگاه قضا، تخلفات این حوزه را با جدیت پیگیری کرده و برخوردهای قانونی را تداوم خواهد داد.

شناسایی ۳۰۰ همت تراکنش مشکوک

این موضع‌گیری در شرایطی انجام شده که حجم قابل‌توجهی از تراکنش‌های مشکوک در مدت کوتاهی شناسایی شده است. براساس اعلام بانک مرکزی، در یک ماه گذشته پرونده ۲۷۱ نفر با مجموع ۳۰۰ همت تراکنش مشکوک که منجر به اخلال در نظام پولی و ارزی کشور شده، به مراجع قضایی ارسال شده است. حجم ۳۰۰ همت نشان می‌دهد موضوع تراکنش‌های مشکوک، از سطح چند حساب یا چند پرونده پراکنده فراتر رفته و به یکی از دغدغه‌های جدی سیاستگذار پولی تبدیل شده است؛ به‌خصوص آنکه بخش مهمی از این تراکنش‌ها در حوزه‌هایی مانند ارز، طلا، فلزات گرانبها و رمزارزها متمرکز بوده است.

راز برخورد با حساب‌های مشکوک

بانک مرکزی براساس وظایف قانونی خود، رصد تراکنش‌های بانکی را با هدف شناسایی رفتارهای مشکوک دنبال می‌کند. در این فرآیند، حساب‌ها و تراکنش‌هایی که الگوی آنها با فعالیت اقتصادی اعلام‌شده صاحب حساب همخوانی ندارد یا در حوزه‌های پرریسک مورد استفاده قرار می‌گیرند، می‌توانند در معرض بررسی‌های بیشتر قرار گیرند.

بر اساس اعلام بانک مرکزی، در مرحله نخست و مطابق بند «ب» ماده ۴۲ قانون بانک مرکزی، اسامی و مشخصات اشخاص مظنون به اخلال در بازار ارز و فلزات گرانبها برای ادامه فرآیند قانونی به دادستان کل کشور معرفی شده است. افزون بر اینکه حساب اشخاص مظنون به پولشویی پس از اخذ تأییدیه از مرکز اطلاعات مالی مسدود شده و محدودیت‌های بانکی شدیدی برای آنها اعمال شده است. این رویکرد یک پیام روشن برای شبکه بانکی دارد: بانک صرفاً محل نگهداری و انتقال پول نیست و در قبال نحوه استفاده از زیرساخت‌های بانکی نیز مسئولیت نظارتی دارد.

ادامه خبر در صفحه ۲

یادداشت

نقطه‌زنی؛ نظارت دقیق بانک‌ها بر تراکنش‌های مشکوک

احمد صالحی
کارشناس پولی و بانکی

مبارزه با پولشویی یکی از وظایف مهم بانک مرکزی و نظام بانکی است و شناسایی جریان‌های مالی غیرشفاف می‌تواند نقش مهمی در جلوگیری از انحراف منابع و ایجاد اختلال در بازارهای ارز و طلا داشته باشد. بنابراین اصل تشدید نظارت بر تراکنش‌ها و برخورد با فعالیت‌های مشکوک را باید اقدامی مثبت در جهت افزایش شفافیت اقتصادی دانست. نکته مهم در این زمینه، نحوه اجرای این سیاست است. بانک‌ها باید بتوانند در میان حجم بالای تراکنش‌های روزانه، نقطه‌زنی دقیق داشته باشند و تشخیص دهند کدام تراکنش واقعاً ناشی از فعالیت پولشویی یا سفته‌بازی است و کدام تراکنش به یک فعالیت سالم و مولد اقتصادی مربوط می‌شود.

در شرایطی که بازار ارز و طلا با نوسان مواجه است، بانک مرکزی نیازمند ابزارهایی برای کنترل جریان‌های مالی و جلوگیری از فعالیت‌های مخرب است، اما راهکار پایدار، افزایش دقت در شناسایی فعالیت‌های غیرشفاف است. به بیان دیگر، هدف نباید صرفاً بستن حساب‌های مشکوک باشد؛ بلکه باید مشخص شود کدام حساب، با چه منشأیی و برای چه فعالیتی، تراکنش مشکوک انجام داده است.

همکاری بانک مرکزی و وزارت اقتصاد اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. بانک مرکزی بیشتر با ابزارهای عملیاتی نظام پولی و بانکی، از جمله سازوکارهای انتقال و انجام تراکنش‌ها، اعتبار اسنادی و سایر ابزارهای مالی سروکار دارد، در حالی که وزارت اقتصاد از طریق اطلاعات مربوط به فعالیت اقتصادی، پرونده‌های مالیاتی و سوابق کسب‌وکارها می‌تواند تصویر دقیق‌تری از ماهیت فعالیت اقتصادی افراد و شرکت‌ها ارائه کند.

اگر این اطلاعات به شکل دقیق و مستمر در اختیار شبکه بانکی قرار گیرد، بانک‌ها می‌توانند با دقت بسیار بیشتری میان یک فعالیت اقتصادی واقعی و یک تراکنش با ماهیت سفته‌بازانه یا پولشویی تفاوت قائل شوند. مسیر درست این است که بانک مرکزی، وزارت اقتصاد و سایر دستگاه‌های مرتبط، با تکمیل زیرساخت‌های اطلاعاتی و اجرای دقیق قوانین، امکان شناسایی دقیق جریان‌های مالی را فراهم کنند. این رویکرد هم به سلامت شبکه بانکی کمک می‌کند و هم مانع از آن می‌شود که مبارزه با پولشویی، ناخواسته فعالیت کسب‌وکارهای سالم و جریان طبیعی تجارت را با مشکل مواجه کند.

پشت پرده تراکنش‌های مشکوک شفاف شود

۲

بنزین در ترکیه هر لیتر ۴۰۰ هزار تومان

۴

حمله بانک مرکزی هند به نقدینگی و دلار آمریکا

۴

پشت پرده تراکنش‌های مشکوک شفاف شود

احمد بیگدلی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با خبرنگار تازه های اقتصاد، با اشاره به تأکید رئیس‌کل بانک مرکزی بر تشدید نظارت بر تراکنش‌های بانکی و برخورد با تخلفات حوزه پولشویی، گفت: یکی از وظایف اصلی بانک مرکزی، نظارت مستمر بر عملکرد بانک‌ها و شبکه بانکی است و در این میان، مبارزه با پولشویی و شناسایی تراکنش‌های مشکوک باید با جدیت دنبال شود.

وی افزود: متأسفانه طی سال‌های گذشته برخی افراد سودجو و منفعت‌طلب با استفاده از روش‌های مختلف و در برخی موارد با همکاری برخی بانک‌ها و شعب، به صورت سهوی یا عمدی اقدام به انجام تراکنش‌های مشکوک و فعالیت‌های مرتبط با پولشویی کرده‌اند که ادامه این روند می‌تواند موجب انحراف منابع بانکی از مسیر اصلی خود شود.

بیگدلی با بیان اینکه برخورد با این تخلفات تنها یک موضوع نظارتی نیست، اظهار کرد: نحوه توزیع منابع بانکی ارتباط مستقیمی با وضعیت تولید و قدرت اقتصادی مردم دارد. اگر بخشی از منابع شبکه بانکی به جای تأمین مالی تولید و ارائه تسهیلات به خانوارها و فعالان اقتصادی، در فعالیت‌های غیرشفاف و سوداگرانه گردش داشته باشد، طبیعی است که دسترسی بخش زیادی از مردم به منابع مالی محدود شود.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس ادامه داد: امروز مردم برای دریافت تسهیلاتی در حدود ۲۰۰، ۳۰۰ یا ۵۰۰ میلیون تومان با دشواری‌های مختلف مواجه هستند و گاهی برای دریافت یک تسهیلات معمولی باید مدت زیادی در صف بمانند، در حالی که در سوی دیگر، شاهد گردش منابع مالی بسیار سنگین در شبکه بانکی هستیم.

وی تصریح کرد: وقتی تراکنش‌هایی با ارقام بسیار بالا، از چند همت تا ده‌ها همت، در شبکه بانکی انجام می‌شود، لازم است منشأ و مقصد این منابع به صورت دقیق مشخص باشد و در صورتی که تراکنش‌ها با ضوابط بانکی و مقررات مبارزه با پولشویی مغایرت داشته باشند، برخورد قانونی صورت گیرد.

بیگدلی با تأکید بر ضرورت ورود جدی بانک مرکزی به این موضوع گفت: بانک مرکزی باید نظارت خود بر بانک‌ها، شعب و نحوه انجام تراکنش‌ها را تقویت کند و در مواردی که تخلفی صورت گرفته است، بدون اغماض با متخلفان برخورد شود. همکاری بانک مرکزی و قوه قضاییه نیز می‌تواند در شناسایی و برخورد مؤثرتر با این موارد نقش مهمی داشته باشد.

وی افزود: در برخورد با تخلفات نباید جایگاه، موقعیت یا وابستگی افراد ملاک قرار گیرد، بلکه هر فرد یا مجموعه‌ای که از منابع بانکی در مسیر غیرقانونی استفاده می‌کند باید پاسخگو باشد. برخورد یکسان و بدون تبعیض با متخلفان می‌تواند اعتماد عمومی به شبکه بانکی و نظام نظارتی کشور را نیز افزایش دهد.

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به اقدامات اخیر بانک مرکزی در زمینه رصد تراکنش‌های بانکی گفت: اینکه تراکنش‌های مشکوک به صورت مستمر مورد بررسی قرار گیرد و مواردی که می‌تواند موجب اخلال در نظام پولی و بانکی، به‌ویژه بازار ارز و طلا شود، به مراجع قضایی معرفی شود، اقدام مثبتی است و باید استمرار داشته باشد.

بیگدلی خاطرنشان کرد: در کنار برخورد با افراد و حساب‌های مشکوک، نظارت بر عملکرد خود بانک‌ها و شعب نیز اهمیت زیادی دارد. اگر در یک شعبه یا بانک، ضوابط مربوط به مبارزه با پولشویی رعایت نشود، باید با متخلفان در همان سطح نیز برخورد شود تا نظارت صرفاً متوجه مشتریان و صاحبان حساب نباشد.

وی تأکید کرد: منابع بانکی متعلق به اقتصاد کشور است و باید در مسیر افزایش تولید، سرمایه‌گذاری، اشتغال و تقویت قدرت مالی مردم قرار گیرد. بنابراین هر اقدامی که مانع خروج این منابع از مسیر اصلی شود، می‌تواند به پویایی بیشتر اقتصاد کمک کند.

بیگدلی در پایان گفت: هدف از تشدید نظارت بر تراکنش‌های بانکی نباید صرفاً برخورد با چند حساب یا فرد متخلف باشد، بلکه باید به ایجاد یک شبکه بانکی شفاف و سالم منجر شود؛ شبکه‌ای که در آن منابع مالی به شکل عادلانه‌تری در اختیار مردم و بخش‌های مولد اقتصاد قرار گیرد و از ظرفیت نظام بانکی برای تقویت تولید و افزایش توان اقتصادی کشور استفاده شود.

سد آهنین در برابر پول‌های کثیف

ادامه از صفحه یک یکی از مهم‌ترین بخش‌های هشدار اخیر بانک مرکزی، تغییر سطح نظارت از رصد الکترونیکی تراکنش‌ها به بازرسی حضوری از شعب و واحدهای بانکی است. بانک مرکزی اعلام کرده است که بازرسان این بانک علاوه بر پایش تراکنش‌ها، به‌صورت حضوری نیز بازرسی‌های ویژه از شعب و واحدهای بانکی انجام می‌دهند و موارد تخلف از قوانین و مقررات را برای رسیدگی و اعمال قانون احصا می‌کنند.

کارت و حساب را اجاره ندهید

همزمان با تشدید نظارت بانک مرکزی، مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز درباره یکی از مسیرهای مهم سوءاستفاده از زیرساخت مالی کشور، یعنی اجاره هویت و ابزارهای مالی هشدار داده است. چرا این مرکز آژیر خطر را صادر کرده است؟ در بسیاری از موارد، فردی که حساب یا کارت خود را در اختیار دیگری قرار می‌دهد، تصور می‌کند صرفاً در برابر دریافت مبلغی محدود، امکان استفاده موقت از حسابش را فراهم کرده است؛ اما در صورت استفاده از آن حساب برای پولشویی، کلاهبرداری، فرار مالیاتی یا فعالیت‌های مجرمانه، نام صاحب حساب همچنان در زنجیره مالی باقی می‌ماند.

مرکز اطلاعات مالی تأکید کرده است که واگذاری کارت بانکی، کارت بازرگانی، سیم‌کارت، درگاه پرداخت، پایانه فروش و حتی هویت تجاری و شرکتی، مسئولیت صاحب آن را از بین نمی‌برد. این هشدار دامنه گسترده‌ای دارد؛ از حساب‌های بانکی و کارت‌های اجاره‌ای گرفته تا درگاه‌های پرداخت مورد استفاده کسب‌وکارهای غیرمجاز، حساب‌های احراز هویت‌شده در صرافی‌های رمزارزی، کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای، شرکت‌های صوری و سیم‌کارت‌هایی که برای فعالیت‌های مجرمانه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

یک فرصت به فریب‌خوردگان

مرکز اطلاعات مالی در کنار هشدار، مسیر دیگری را نیز برای افرادی که ممکن است در دام شبکه‌های اجاره هویت افتاده باشند، اعلام کرده است. بر اساس این اطلاعیه، افرادی که ابزارهای هویتی و مالی خود را در اختیار دیگران قرار داده‌اند، چنانچه پیش از کشف جرم و تشکیل پرونده قضایی، موضوع را داوطلبانه گزارش کنند، می‌توانند مطابق قوانین از تخفیف‌ها و معافیت‌های قانونی بهره‌مند شوند.

آزمون جدید برای بانک‌ها

این گزارش می‌افزاید: مبارزه با پولشویی در حال عبور از یک رویکرد صرفاً نظارتی به یک سیاست فراگیر در شبکه بانکی است. از سامانه‌های پایش تراکنش‌ها گرفته تا بازرسی حضوری شعب و برخورد با مدیران و کارکنان متخلف، حلقه نظارت در حال کامل‌تر شدن است. برای بانک‌ها، این روند به معنای افزایش اهمیت واحدهای مبارزه با پولشویی، تطبیق، مدیریت ریسک و کنترل داخلی است. دیگر نمی‌توان تراکنش مشکوک را صرفاً یک هشدار سیستمی تلقی کرد؛ زیرا در صورت بی‌توجهی، مسئولیت آن می‌تواند به شعبه، مدیر و حتی سطوح بالاتر بانک تسری پیدا کند.

از منظر سیاستگذار پولی نیز هدف فقط جلوگیری از پولشویی به معنای سنتی آن نیست. وقتی منابع مشکوک می‌توانند وارد بازار ارز، طلا، رمزارز یا سایر بازارهای دارایی شوند و به تغییرات غیرواقعی در تقاضا و قیمت‌ها دامن بزنند، مقابله با تراکنش‌های مشکوک به بخشی از سیاست ثبات مالی و ارزی تبدیل می‌شود. پیام این تغییر برای شبکه بانکی روشن است: بانک‌ها باید پیش از آنکه حساب یا ابزار پرداخت به بستری برای فعالیت غیرشفاف تبدیل شود، آن را شناسایی و متوقف کنند. برای مشتریان نیز پیام روشن‌تر است؛ کارت، حساب، درگاه و هویت مالی قابل اجاره نیست و مسئولیت استفاده از آن، در نهایت متوجه صاحب آن خواهد بود.

اخبار بانک ها

پیگیری قانونی بانک سپه

بانک سپه اعلام کرد نهاد ناظر مالی آلمان بافین قصد دارد به فعالیت بیش از ۵۰ ساله شعبه فرانکفورت این بانک پایان داده و مجوز آن را با ادعای «ناتوانی فنی در ایفای تعهدات» لغو کند. بر اساس این گزارش، شعبه فرانکفورت با وجود سرمایه چند ده میلیون یورویی و ترازنامه مستحکم، بدون شکایت از سوی سپرده‌گذاران یا مشتریان به فعالیت خود ادامه داده است. بانک سپه انسداد دسترسی این شعبه به سیستم‌های پرداخت بانکی را ناشی از تحریم‌ها دانست و تاکید کرد این عامل خارج از کنترل شعبه بوده است. این بانک همچنین اعلام کرد حق پیگیری قانونی موضوع در مراجع قضایی و حقوقی آلمان و اتحادیه اروپا را برای خود محفوظ می‌داند.

تفاهم بانک ملی با وزارت میراث

تفاهم‌نامه همکاری وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی و بانک ملی ایران با هدف تقویت تامین مالی و تسهیل اجرای طرح‌های گردشگری و صنایع‌دستی به ارزش ۳۰ هزار میلیارد ریال (۳ همت) امضا شد. این تفاهم‌نامه در نشست چهل‌ویکمین شورای راهبردی وزارت میراث‌فرهنگی، با حضور سیدرضا صالحی‌امیری، وزیر میراث‌فرهنگی و میان علی‌اصغر شالبافیان، رئیس مرکز سرمایه‌گذاری و امور اقتصادی وزارتخانه و محسن سیفی، مدیرعامل بانک ملی ایران به امضا رسید. بر اساس این توافق، وزارت میراث‌فرهنگی متقاضیان واجد شرایط را به بانک معرفی می‌کند و بانک ملی پس از بررسی طرح‌ها در چارچوب ضوابط اعتباری، نسبت به تامین مالی آنها اقدام خواهد کرد.

همکاری بانک تجارت با شبندر

هادی اخلاقی مدیرعامل بانک تجارت در دیدار با احمد هاشمی مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس، بر گسترش همکاری‌های دو مجموعه و استفاده از ابزارهای نوین تامین مالی برای حمایت از صنعت نفت تاکید کرد. اخلاقی با بیان اینکه بانک تجارت از دیرباز حامی صنعت نفت کشور بوده است، گفت: توسعه فعالیت‌ها و ارائه خدمات مناسب به کارکنان صنایع نفت از برنامه‌های مستمر این بانک است و تمام ظرفیت‌های بانک برای توسعه این صنعت استراتژیک به کار گرفته می‌شود. مدیرعامل پالایش نفت بندرعباس نیز با تقدیر از همکاری بانک تجارت، نقش تجربه این بانک و مدل‌های جدید تأمین مالی زنجیره‌ای را در حمایت از تولید این شرکت مهم دانست.

منابع بانک مسکن قد کشید

صابر عسکرپور، رئیس هیئت‌مدیره بانک مسکن، با اشاره به عملکرد مالی بانک در سال گذشته، از رشد ۵۷ درصدی منابع، وصول ۱۳۰ هزار میلیارد تومان از مطالبات و کسب ۱۹.۵ هزار میلیارد تومان سود انباشته خبر داد. وی همچنین اعلام کرد نسبت کفایت سرمایه بانک مسکن به ۱۲.۷۷ درصد افزایش یافته است و تاکید کرد جذب منابع و وصول مطالبات، نقش مستقیمی در افزایش ظرفیت تسهیلات‌دهی و کاهش هزینه‌های مالی بانک دارد.

املاک مازاد سمایه روی میز فروش

بانک سرمایه املاک تملیکی و مازاد خود را با شرایط ویژه به فرهنگیان واگذار می‌کند؛ مهلت خرید اسناد مزایده تا اول مهر است. بانک سرمایه در ادامه برنامه‌های خود برای ساماندهی دارایی‌های غیرمولد، املاک تملیکی و مازاد خود را با شرایط ویژه برای فرهنگیان معزز از طریق مزایده عمومی واگذار می‌کند. متقاضیان می‌توانند برای دریافت اسناد مزایده شامل اوراق شرایط شرکت در مزایده و همچنین تسلیم پیشنهادهای خود، به اداره کارپردازی بانک سرمایه مراجعه کنند.

گشتی در اخبار

برد ۳درصدی خریداران عسکه

در پایان معاملات روز شنبه، قیمت پایانی هر ورقه «عسکه۲» با افزایش ۵۲ هزار و ۳۵۹ ریالی نسبت به روز گذشته، به ۲ میلیون و ۴۲۴ هزار و ۶۰۰ ریال رسید و رشد ۲.۸۷ درصدی را ثبت کرد.در مجموع ۴.۵۶۳ میلیون ورقه به ارزش ۱۰ هزار و ۹۹۴ میلیارد ریال دادوستد شد. تمام حجم خرید این اوراق توسط معامله‌گران حقیقی انجام شد و در سمت فروش نیز ۹۹.۲ درصد از حجم معاملات مربوط به حقیقی‌ها و ۰.۸ درصد مربوط به حقوقی‌ها بود.

بررسی معاملات دو روز نخست نشان می‌دهد «عسکه۲» از زمان آغاز معاملات با استقبال قابل توجه معامله‌گران مواجه شده و قیمت این اوراق در دومین روز نیز به روند صعودی خود ادامه داده است. در مجموع دو روز معاملاتی این اوراق نزدیک به ۴ درصد رشد قیمتی را تجربه کردند.

نبرد توانیر با ماینرهای غیر مجاز

مدیرعامل شرکت توانیر از کشف ۱۳ هزار دستگاه غیرمجاز از ابتدای امسال تا پایان مرداد خبر داد و گفت: مقابله با این پدیده دفاع از زیرساخت‌های انرژی کشور در برابر سوداگری‌هایی است که اموال عمومی آسیب می زند.

محمد الهداد با بیان اینکه مقابله با دستگاههای استخراج غیرمجاز رمزارز (ماینرها) از ابتدای امسال با جدیت دنبال شده است، اظهار داشت: مصرف برق این دستگاه‌ها در حد مصارف صنعتی است و فعالیت آن‌ها در مناطق مسکونی، ضمن ایجاد نوسان ولتاژ، به وسایل برقی مشترکان و تجهیزات شبکه آسب می‌رساند.

وی با بیان اینکه استفاده از دستگاههای استخراج رمزارز در برخی مناطق کشور گسترش یافته است، افزود: اکنون کارکنان صنعت برق به توانمندی لازم در زمینه کشف دستگاهها دست یافته‌اند و در این مسیر، حمایت دستگاه‌های قضایی، انتظامی و امنیتی نیز بسیار موثر بوده است.

اصابت جنگ تعرفه‌ای به زنجیره فولاد

جنگ تجاری آمریکا و کانادا وارد مرحله تازه‌ای شده است. دولت کانادا از هشتم سپتامبر ۲۰۲۶ تعرفه‌هایی با نرخ ۱۵، ۲۵ و ۵۰ درصد بر ۲۷.۶ میلیارد دلار کالای وارداتی از آمریکا اعمال کرده است. این تصمیم در واکنش به تعرفه‌هایی گرفته شد که دولت آمریکا از ۲۲ اوت بر همین میزان کالای کانادایی وضع کرده بود.

فولاد، لوازم خانگی، ماشین‌آلات کشاورزی، تجهیزات الکترونیکی، کاغذ و محصولات لبنی در فهرست کالاهای هدف قرار دارند. با این‌حال، فولاد در این میان جایگاه متفاوتی دارد؛ زیرا فقط یک کالای نهایی نیست، بلکه ماده اولیه‌ای است که هزینه آن در قیمت خودرو، ساختمان، خطوط لوله، تجهیزات صنعتی، لوازم خانگی و زیرساخت‌های انرژی دیده می‌شود.

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی:

تامین ارز دارو ۳۴ درصد رشد کرد

حسین تاجیک، مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی در گفت‌وگو با خبرنگار تازه‌های اقتصاد اظهار کرد: با شروع جنگ رمضان، اولویت تأمین ارز کالاهای اساسی و دارو که همواره در اولویت بانک مرکزی بوده، اهمیت بیشتری پیدا کرد و برای آینده نیز پیش‌بینی‌های لازم انجام شد تا تأمین ارز بدون اختلال ادامه پیدا کند.

وی با اشاره به تخصیص حدود ۴.۷ میلیارد دلار به دارو و تجهیزات پزشکی در سال گذشته گفت: تخصیص ارز به این بخش‌ها در سال ۱۴۰۴ به صورت ویژه صورت گرفته و امسال نیز تأمین ارز دارو و تجهیزات پزشکی نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۳۴ درصد افزایش داشته است.

تامین ارز دارو از ابتدای سال

تاجیک افزود: از ابتدای سال تاکنون ۲ میلیارد و ۵۱۰ میلیون دلار تأمین ارز در این حوزه انجام شده، در حالی که این رقم در مدت مشابه سال گذشته یک میلیارد و ۸۶۰ میلیون دلار بوده است.

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی درباره تأمین سرمایه در گردش واحدهای دارویی گفت: علاوه بر تسهیلات بانک ها، بانک مرکزی نیز تأمین ارز ترجیحی شرکت‌های دارویی و حوزه بهداشت را با تسویه ریالی سه‌ماهه انجام می‌دهد.

تاجیک تصریح کرد: آمار به‌روشنی نشان می‌دهد تأمین ارز حوزه دارو به خوبی انجام شده است.

وی درباره تأمین ارز کالاهای اساسی گفت: تمام درخواست وزارت جهاد کشاورزی در حوزه کالاهای اساسی برای تامین ارز در اختیار آنها قرار داده شده، البته امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل در تأمین ارز کالاهای اساسی کاهش صورت گرفته که ناشی از افت تقاضا است.

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی افزود: باتوجه به حذف ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی، مصرف این کالاها کاهش یافته است.

شارژ ۵.۸ میلیارد دلاری کالاهای اساسی

تاجیک با اعلام تامین ۵ میلیارد و ۸۵۴ میلیون دلار به واردات کالاهای اساسی در بخش کشاورزی تاکید کرد: هر آنچه وزارت جهاد کشاورزی درخواست کرده، در اختیار قرار داده‌ایم. وی درباره تامین روبل برای واردات کالاهای اساسی اظهار کرد: با توجه به مشکلات واردات از جنوب کشور، تأمین ارز با استفاده از روبل در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفته و این کالاها بدون مشکل وارد کشور می‌شوند.

کاهش حجم صف تخصیص ارز

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی درباره اظهار کرد: حجم صف تخصیص ارز اکنون مقداری کاهش پیدا کرده، اما همچنان مطلوب نیست. وی با تاکید بر اینکه صف تخصیص ارز بانک مرکزی و فعالان اقتصادی را دچار مشکل کرده، بیان کرد: اگر وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، بهداشت و صمت بتوانند مطابق بودجه تقاضا را مدیریت کنند، شاهد طولانی شدن صف‌های تخصیص ارز نخواهیم بود.

تاجیک درباره سازوکار مدیریت تقاضای ارز گفت: به صورت فصلی کمیته تخصیص ارز در دولت تشکیل، منابع ارزی کل کشور پیش‌بینی و بودجه ارزی هر دستگاه به آن ابلاغ می‌شود.

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی با تاکید بر اینکه طولانی شدن صف تخصیص ارز بر مدیریت بازار ارز نیز اثر منفی دارد، تصریح کرد: اگر واردکننده پس از ثبت سفارش، یک یا دو هفته بعد ارز خود را دریافت کند، هیچ‌گاه به کف بازار مراجعه نمی‌کند که مدیریت ثبت سفارش‌ها از سوی وزارتخانه‌ها می‌تواند از بروز این مسئله جلوگیری کند.

■ نگران تامین ارز نیستیم

مدیرکل تجارت خارجی بانک مرکزی درباره وضعیت تأمین ارز در ماه‌های آینده گفت: پیش‌بینی‌های لازم انجام شده و هیچ نگرانی بابت تأمین ارز کالاهای اساسی و دارو نداریم، البته تأمین کالا بر عهده وزارتخانه‌های متولی است. تاجیک درباره صف تخصیص ارز گفت: با وجود تخصیص بیش از ۲ میلیارد دلاری ارز در حوزه بهداشت، همچنان نزدیک به ۴ میلیارد و صد میلیون دلار در صف تخصیص ارز قرار دارد. وی تاکید کرد: صف تخصیص ارز ناشی از مازاد ثبت سفارش است و وزارتخانه‌ها تکلیف قانونی دارند که ثبت سفارش‌ها را مدیریت کنند. تاجیک درباره فرآیند تخصیص ارز گفت: بانک مرکزی در مورد کالاهای اساسی و دارو برای اینکه چه کالایی وارد کشور شود یا تخصیص ارز به چه کالاهایی صورت بگیرد، ندارد.

رمزگشایی از معمای رونق خرید اعتباری در ایران

وقتی دریافت یک وام خرد بانکی به فرآیندی زمان‌بر، پر از ضامن و اعتبارسنجی تبدیل می‌شود، طبیعی است که «اعتبار فوری» برای بسیاری از مردم جذاب‌تر باشد. مدل «الان بخر، بعداً پرداخت کن» یا BNPL حالا در ایران نیز از یک خدمت جانبی به بخشی از رفتار مالی خانوارها تبدیل شده است؛ اما پرسش اصلی اینجاست: این مدل واقعاً به بهبود معیشت کمک می‌کند یا فقط پرداخت هزینه‌های امروز را به بدهی فردا منتقل می‌کند؟

در این مدل، فرد بدون دریافت مستقیم پول نقد، کالا یا خدمت مورد نیاز خود را خریداری می‌کند و هزینه آن را در چند قسط می‌پردازد. در بسیاری از طرح‌های BNPL، دوره بازپرداخت کوتاه و حتی بدون سود بانکی است؛ موضوعی که جذابیت آن را برای مصرف‌کنندگان افزایش داده است.

رشد این بازار در ایران نیز نشان می‌دهد بخشی از تقاضای مردم از وام‌های سنتی به سمت اعتبارهای سریع و خرد حرکت کرده است. بر اساس برخی برآوردهای صنعت لندتک، تا ابتدای سال ۱۴۰۴ حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد جمعیت فعال اقتصادی کشور دست‌کم یک بار از خدمات BNPL استفاده کرده یا خط اعتباری فعال داشته‌اند. عبور کاربران فعال برخی پلتفرم‌های بزرگ از چند میلیون نفر نیز نشانه‌ای از تغییر رفتار مصرف‌کننده ایرانی است.

اما این مدل یک روی دیگر هم دارد. سهولت دریافت اعتبار می‌تواند خرید را برای خانوارهای که نقدینگی کافی ندارد ممکن کند، اما اگر اعتبارسنجی دقیق نباشد، همین سهولت ممکن است به افزایش تعهدات مالی و بدهی‌های معوق منجر شود. به‌ویژه در اقتصادی که تورم قدرت خرید را کاهش داده و درآمد خانوارها هم‌پای هزینه‌ها رشد نمی‌کند، سؤال درباره «توان بازپرداخت» اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

محمدرضا اکبری جور، تحلیلگر پولی و بانکی، با اشاره به تجربه کشورهای مختلف معتقد است پرداخت اعتباری می‌تواند با کاهش گردش مستقیم پول، به توسعه خرید و حمایت از برخی بخش‌های اقتصادی کمک کند. به گفته او، در این مدل حتی بانک‌ها نیز گاهی برای تضمین اعتبار وارد عمل می‌شوند و با ارائه تسهیلات خرد از بخش‌هایی از اقتصاد حمایت می‌کنند.

با این حال، BNPL بیش از آنکه صرفاً یک ابزار پرداخت باشد، به یک ابزار اعتباری تبدیل شده است؛ بنابراین موفقیت آن در ایران نه فقط به تعداد کاربران، بلکه به کیفیت اعتبارسنجی، شفافیت هزینه‌ها و تناسب سقف اعتبار با درآمد خانوارها بستگی دارد.

در نهایت، «الان بخر، بعداً پرداخت کن» می‌تواند در شرایط دشوار اقتصادی بخشی از فشار نقدینگی خانوار را کاهش دهد؛ اما اگر «بعداً پرداخت کن» بدون توجه به توان مالی مصرف‌کننده باشد، ممکن است مسئله امروز را به بدهی فردا تبدیل کند.

حمله بانک مرکزی هند به نقدینگی و دلار آمریکا

بانک مرکزی هند فروش یک تریلیون روپیه اوراق دولتی را در حالی اعلام کرد که شبکه بانکی این کشور با حجم بالایی از نقدینگی روبه‌روست و هم‌زمان افزایش قیمت نفت، تقاضا برای دلار را بالا برده و روپیه را تحت فشار قرار داده است. این دو مسئله حالا هر دو به سیاست پولی و ارزی هند گره خورده‌اند.

رویترز ریشه این نقدینگی را به ماه‌های قبل برمی‌گرداند؛ زمانی که مسیر ورود سپرده‌های ارزی هندی‌های مقیم خارج بازتر شد. بانک‌ها می‌توانستند دلارهای جذب‌شده را در قالب معاوضه ارزی در اختیار بانک مرکزی بگذارند و در مقابل روپیه بگیرند. فقط از محل همین سپرده‌ها حدود ۱۲۷ میلیارد دلار وارد شد و مازاد نقدینگی از ۱۰ تریلیون روپیه گذشت. البته بانک مرکزی در اطلاعیه تازه فروش اوراق، این رابطه را صریحاً علت مازاد نقدینگی ندانسته و فقط از «شرایط فعلی و در حال تحول نقدینگی» گفته است.

حالا بخشی از همان روپیه‌های انباشته‌شده باید دوباره جمع شود. وفور نقدینگی نرخ‌های کوتاه‌مدت را پایین‌تر از محدوده مورد نظر سیاست‌گذار برده و کنترل هزینه پول را دشوارتر کرده است. به همین دلیل، بانک مرکزی به «عملیات بازار باز» روی آورده و قرار است اوراق را در سه مرحله بفروشد؛ خریداران روپیه می‌پردازند و بخشی از پول مازاد از شبکه بانکی خارج می‌شود.

اما مسئله هند فقط نقدینگی نیست. روپیه در بازار ارز هم زیر فشار قرار گرفته و بخشی از این فشار از بازار انرژی می‌آید. هند حدود ۸۸ درصد نفت خام مورد نیاز خود را از خارج تأمین می‌کند؛ بنابراین هر افزایش قیمت نفت، صورتحساب واردات را سنگین‌تر می‌کند. واردکنندگان برای خرید همان میزان نفت باید دلار بیشتری تهیه کنند و اگر عرضه ارز هم‌پای این تقاضا بالا نرود، فشار روی روپیه بیشتر می‌شود. از سوی دیگر، درست در زمانی که هند برای واردات نفت به دلار بیشتری نیاز دارد، بازده اوراق خزانه‌داری ۱۰ساله آمریکا هم به نزدیکی ۵ درصد رسیده است. بالا رفتن بازده این اوراق، دارایی‌های دلاری را برای سرمایه‌گذاران جذاب‌تر کرده و می‌تواند بخشی از سرمایه را از بازارهای نوظهور به سمت آمریکا بکشاند. حاصل این فشارها، افت یک و یک‌دهم درصدی روپیه بود؛ شدیدترین کاهش هفتگی این ارز در چهار ماه گذشته.

بانک مرکزی هند در مواجهه با این شرایط، یک اقدام مکمل دیگر هم انجام داده است؛ اقدامی که نکته جالبش این است که می‌تواند هم‌زمان به هر دو مسئله نزدیک شود. رویترز به نقل از معامله‌گران گزارش داده در روزهای اخیر از معاوضه «فروش دلار و خرید مجدد آن» استفاده شده؛ یعنی امروز دلار فروخته می‌شود و در مقابل روپیه گرفته می‌شود، اما از همان ابتدا توافق می‌شود دلار در سررسید مشخص دوباره خریداری شود. به این ترتیب، دلار بیشتری وارد بازار می‌شود و بخشی از فشار تقاضا برای ارز را می‌گیرد، در همان حال بخشی از روپیه مازاد هم از شبکه بانکی بیرون می‌رود. تفاوت این ابزار با فروش اوراق در موقتی‌بودن اثر آن بر نقدینگی است؛ چون در سررسید و با خرید دوباره دلار، روپیه دوباره به شبکه برمی‌گردد، در حالی که فروش اوراق برای جمع‌کردن ماندگارتر نقدینگی به کار می‌رود.

حالا باید دید این ترکیب تا چه اندازه می‌تواند نرخ‌های کوتاه‌مدت را به محدوده مورد نظر برگرداند و از شدت فشار بر روپیه بکاهد؛ آن هم در شرایطی که بازار نفت و جریان سرمایه جهانی همچنان خارج از کنترل مستقیم سیاست‌گذار هند حرکت می‌کنند.

> بانک مرکزی هند با فروش اوراق و فروش دلار با تعهد خرید مجدد، دو ابزار مکمل را هم‌زمان به کار گرفته است؛ یکی برای جمع‌کردن نقدینگی مازاد و دیگری برای کاهش فشار ارزی و جذب موقت روپیه.

بنزین در ترکیه؛ هر لیتر ۴۰۰ هزار تومان

بنزین در ترکیه به هر لیتر ۴۰۰ هزار تومان رسید. بر اساس تازه‌ترین تغییرات قیمتی که از روز شنبه، ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۶ اعمال شده، قیمت هر لیتر بنزین در ترکیه ۳.۲۰ لیر افزایش یافته است. این افزایش قیمت از همان تاریخ در قیمت‌های فروش جایگاه‌ها و پمپ‌های بنزین اعمال و به قیمت نهایی سوخت برای مصرف‌کنندگان منتقل شده است. در پی این افزایش، قیمت بنزین در شهرهای بزرگ ترکیه به رکوردهای بی‌سابقه‌ای رسیده است.

در استانبول، قیمت هر لیتر بنزین به ۸۰.۱۲ لیر رسیده و از مرز روانی ۸۰ لیر عبور کرده است. در آنکارا نیز هر لیتر بنزین ۸۱.۲۵ لیر قیمت‌گذاری شده و ازمیر با ثبت نرخ ۸۱.۵۲ لیر، بالاترین قیمت را در میان این سه شهر دارد.در برخی استان‌های شرقی ترکیه، قیمت بنزین حتی به ۸۲.۸۸ لیر در هر لیتر رسیده است؛ موضوعی که فشار بیشتری بر هزینه‌های روزمره شهروندان این مناطق وارد می‌کند. البته قیمت‌ها ممکن است با توجه به شهر، شهرستان و جایگاه سوخت، اندکی متفاوت باشد.

کارشناسان، تنش‌های ژئوپلیتیک و نوسانات نرخ ارز را از عوامل اصلی افزایش قیمت بنزین می‌دانند. تنش‌های اخیر میان آمریکا و ایران، اختلال در تردد کشتی‌ها از تنگه هرمز و کاهش عرضه نفت در بازار جهانی، فشار زیادی بر بازار انرژی وارد کرده و در نهایت باعث افزایش قیمت سوخت در ترکیه شده است.

در کنار تحولات بازار جهانی نفت و نرخ ارز، مالیات‌ها و ساختار مالیاتی ترکیه نیز نقش مهمی در تعیین قیمت نهایی سوخت دارند.با ادامه این روند، هزینه رفت‌وآمد و حمل‌ونقل برای شهروندان ترکیه بیشتر می‌شود و افزایش قیمت سوخت می‌تواند در ادامه، از طریق افزایش هزینه حمل‌ونقل، بر قیمت سایر کالاهای مصرفی نیز تأثیر بگذارد.

موج تازه تورم در آمریکا

چند روز مانده به نشست بعدی فدرال رزرو، دو گزارش تورمی پیاپی مسیر انتظارات بازار را تغییر داده است و بازار در فاصله چند روز از تردید درباره افزایش نرخ، به جایی رسیده که حالا سناریو افزایش یک چهارم واحد درصدی را محتمل‌تر می‌داند.

اولین نشانه‌های هشدار از شاخص قیمت تولیدکننده آمد؛ رشد ماهانه شاخص قیمت تولیدکننده آمریکا از یک دهم درصد در ژوئیه به ۴ دهم درصد در اوت رسید و نرخ سالانه آن نیز از ۴ و هفت دهم درصد به ۵ و چهار دهم درصد افزایش یافت. بخش مهم ماجرا انرژی بود؛ قیمت انرژی فقط در یک ماه ۴ و دو دهم درصد بالا رفت. این شاخص نشان می‌دهد تولیدکنندگان کالاها و خدمات خود را با چه قیمتی می‌فروشند و وقتی فشار قیمتی در این مرحله بیشتر می‌شود، نگرانی از انتقال بخشی از آن به مصرف‌کننده هم بالا می‌رود؛ هرچند این انتقال الزاما کامل و فوری نیست. یک روز بعد، نوبت به آمار مصرف‌کننده رسید. رشد ماهانه شاخص قیمت مصرف‌کننده از یک دهم درصد به ۴ دهم درصد افزایش یافت، هرچند نرخ تورم سالانه بدون تغییر ماند. در همین ماه، هزینه انرژی برای مصرف‌کننده ۲ و یک دهم درصد بالا رفت؛ کمتر از جهشی که در بخش انرژیِ شاخص تولیدکننده دیده شده بود. در تورم هسته، که مَواد غذایی و انرژی را کنار می‌گذارد تا مسیر پایدارتر قیمت‌ها بهتر دیده شود، رشد ماهانه از ۲ دهم درصد به ۳ دهم درصد رسید و از انتظار اقتصاددانان بالاتر رفت. نشست پیش‌رو فقط درباره یک افزایش یا عدم افزایش نرخ نیست؛ مسئله این است که فدرال رزرو وزن بیشتری به کدام تصویر بدهد: فشار تازه‌ای که در آمار تولیدکننده و مصرف‌کننده دیده شده، یا شاخص مخارج مصرف شخصی که هنوز رقم رسمی آن منتشر نشده و ممکن است تصویر ملایم‌تری از تورم نشان دهد.

عدد خبر

۴۸۸۰۰ دلار

محسن لریان فرمانده پلیس شهر فرودگاهی امام خمینی(ره) از کشف و ضبط ۴۸ هزار و ۸۰۰ دلار ارز قاچاق به ارزش ۱۱۲ میلیارد ریال توسط کارکنان پلیس مستقر در فرودگاه امام خبر داد. وی اظهار کرد: این ارزها در داخل ظرف سوهان جاسازی شده بود که کشف و ضبط شد.

۷۰۰ هزار دستگاه

محمدصادق حاتمی، مدیر ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده درباره آخرین وضعیت برنامه اسقاط خودرو گفت: در جلسه اخیر کارگروه ملی طرح نوسازی حمل و نقل عمومی، طرح نوسازی حمل‌ونقل عمومی با اولویت شهرهای تهران، اصفهان و مشهد تصویب شد و هدف‌گذاری این ستاد برای سال ۱۴۰۶، اسقاط ۷۰۰ هزار دستگاه خودرو است. حاتمی درباره وضعیت ناوگان فرسوده کشور اظهار کرد: حدود یک میلیون و ۹۰۰ هزار دستگاه خودرو، ۷۰۰ هزار دستگاه وانت، ۱۱ میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه موتورسیکلت و بیش از ۱۱۴ هزار دستگاه کامیون و کشنده فرسوده در کشور تردد دارند که از مجموع کامیون‌ها و کشنده‌های فرسوده، سن ۱۶ هزار دستگاه به بیش از ۵۰ سال می‌رسد.

ویدئو

